

AZ EURÓPAI ONKOLÓGIAI ÁPOLÓK TÁRSASÁGA – EUROPEAN ONCOLOGY NURSING SOCIETY (EONS): TÁRSUNK A RÁK ELLENI KÜZDELEMBEN

Avramucz Csaba¹, Jan Foubert²

¹ Semmelweis Egyetem, Egészségtudományi Kar, Budapest

² Erasmushogeschool, Brüsszel, Belgium

HÁTTÉR – TÖRTÉNELMI VONATKOZÁSOK

Az Európai Onkológiai Ápolók Társasága (EONS) 1984-ben alakult onkológiai ápolók, az onkológiai ápolók nemzetközi társaságainak, valamint különböző, a rákgondozásban érintett európai intézmények, ügynökségek összefogásával. Az EONS tagjaként mintegy 25 000 onkológiai ápolót tartanak számon a 35 nemzetközi onkológiai társaságban, valamint 20 különféle más érintett intézményekben. Ezen felül további 250 egyéni ápoló is tagja a társaságnak.

KÜLDETÉSNYILATKOZAT – MISSZIÓ

Az EONS legfőbb küldetése, hogy a helyes értékrendet közvetítse az egyén és a társaság tagjai számára a daganatos betegek ellátására vonatkozóan, valamint az egységesebb munkaközösségek létrejöttének elősegítése az ápolói gyakorlat, a kutatások és az oktatás fejlesztése által.

Az EONS erőssége számos multi-professionális szervezettel való kiváló együttműködésen alapszik, amely segít optimalizálni az ápolás szerepét az onkológiában. Alátámasztva ezt az együttműködő szemléletmódot, az EONS a további fejlődés érdekében kiemelten fontos kapcsolatot tart fenn az onkológiai ápolók különböző nemzetközi társaságaival, valamint az onkológiai osztályokon dolgozó ápolókkal.

SZERVEZETI FELÉPÍTÉS

A Társaság irányítását az igazgatóság és egy tanácsadó testület végzi. A testület az onkológiai ápolók nemzetközi társaságainak

képviselőiből és válogatott szakápolókból áll, akik valamennyien teljes jogú tagjai az EONS-nak. A Tanácsadó Testület évente egyszer megvitatta az igazgatósággal a fejlesztési stratégiát, valamint egyéb kiemelt kérdéseket. Az igazgatóság vagyongazdálkodási minőségben tevékenykedik, továbbá a Tanácsadó Testület által meghatározott elveknek megfelelően intézi a Társaság ügyeit. Ugyancsak évente tartanak egy általános tagsági ülést, összehívva azt vagy a Tavaszi Kongresszussal (EONS Spring Convention) vagy az Európai Klinikai Rákkongresszussal (ECCO).

TEVÉKENYSÉGE

Az EONS oktatási és kutatási tevékenységeinek fő célja a daganatos betegeknek nyújtott ellátás minőségének javítása és fejlesztése Európában. Az onkológiai ápolástudomány alapjain túl elnevezésű képzés alaptantervének kifejlesztése, megismertetése és végrehajtása a gyakorlatban jelentősen hozzájárult a daganatos betegek gondozásának fejlődéséhez Európában, köszönhetően a speciális ápolóképzésnek. Ez a tanterv eredetileg 1991-ben készült, de 2005-ben korszerűsítették; tartalma leginkább a rákbetegek ápolásának a korszerűsödött kezeléshez igazodó jelenlegi gyakorlatára, terápiás protokollokra, valamint a különböző szakmai kimenetekre – mint például a kompetenciákon alapuló ápolás – által befolyásolt onkológiai ápolói gyakorlatokra fókuszál. Ez a korszerűsített tanmenet immár hat nyelven elérhető. A mai napig az EONS által kiadott tanterv a legkeresettebb oktatási anyag.

Az európai népesség nagyfokú öregeése miatt az EONS válaszképpen nemrégben kurzust indított az időskori daganatos betegek ellátása témakörében. E tananyag

Közlésre érkezett:
2008. július 1.

Levelezési cím:
Avramucz Csaba
Semmelweis Egyetem,
Egészségtudományi Kar
1088 Budapest
Vas u. 17.
Telefon: (06-1) 486-5930
Fax: (06-1) 486-5931
E-mail:
csabaavramucz@yahoo.com

célja az idős daganatos betegeket ellátó ápolók elméleti és gyakorlati tudásának, képességeinek fejlesztése a multidiszciplináris szemlélet tükrében. Használható a diplomás és okleveles ápolói képzésekben, vagy külön modulá alakítható speciális oktatási programokban. Az EONS a tananyagot kimondottan az erre a célra odaítélt támogatás segítségével elérhetővé fogja tenni. A támogatásra az onkológiai ápolók nemzetközi társasági pályázhatnak.

AKKREDITÁCIÓ

1999-ben az EONS kidolgozott egy akkreditációs rendszert az onkológiai ápolók oktatási programja és az ehhez kapcsolódó tananyag számára. Ahhoz, hogy egy oktatási programot ennek megfelelően akkreditáljanak, a feltételek fennállásának vizsgálatára van szükség.

Az EONS egyik legfontosabb tevékenysége az onkológiai ápolás oktatási programjának akkreditálása.

Az akkreditációs csoport legfőbb célja az onkológiai ápolók számára ajánlott kurzusok minőségének fejlesztése Európa-szerte, valamint a szakmai elismerés biztosítása. 2007-ben az akkreditációt frissítették az EU Bolognai szerződésével és az ápolók által látogatott, egyre bővülő oktatási programokkal összefüggésben. Akkreditációs osztályok létrehozására került sor a tanulmányok oktatási programja, egyéb oktatási események, erőforrások, valamint távoktatási formák számára is. (További információ érdekében látogasson el a <http://www.cancerworld.org/eons> weboldalra.)

KONFERENCIÁK, KURZUSOK

Mindamellet, hogy számos különböző témájú kurzust indít, az EONS két évente Tavasz Kongresszust szervez (EONS Spring Convention), amely interaktív oktatási és kapcsolatépítési lehetőséget teremt a résztvevőknek. Továbbá az EONS állítja össze a két évente megrendezésre kerülő multidiszciplináris Európai Klinikai Rák-kongresszus (ECCO) ápolástudományi programját is. Az Onkológia Európai Iskolája (European School of Oncology, ESO) által indított multidiszciplináris Onkológiai Mesterképzés (Masterclass) nyomdokait követve az EONS 2007. február/március-ban beindította első mesterképzését onkológiai ápolás témában. Számos jelentkező közül végül 17 ország 40 képviselője kapott meghívást az EONS bizottságtól erre az eseményre. A 2008-as szófiai mesterkursusra 16 országból 31 résztvevő jelentkezését hagyták jóvá.

KUTATÁS

Létrehoztak egy munkacsoportot a Társaság kutatási programjának kidolgozására. Első lépésként a csoport felmérte a további kutatások eszközszükségeit, s így

megpróbált minél szélesebb körű támogatást szerezni a jövőbeni projektek megvalósításához. A kutatócsoport kilátásba helyezte továbbá olyan állandó, stabilizált kutatók és/vagy intézmények bevonását, akik az EONS által finanszírozott speciális témájú kutatásokat végzik majd.

PUBLIKÁCIÓK

A European Journal of Oncology Nursing nevű folyóirat a Társaság hivatalos, impakt faktorral rendelkező, sokszor hivatkozott folyóirata, az EONS tevékenységeiben történő újdonságok, korszerűsítések közzétételének kiváló eszköze. Másfelől a Társaság az EONS Hírlevél segítségével is kommunikál tagjaival, akik közül 22 000 fő ingyen juthat hozzá ehhez a negyedévente megjelenő kiadványhoz. Ez kiváló információszerzési lehetőség a különböző klinikai témakörök, EONS események, oktatási újdonságok és az éppen aktuális konferenciák köréből. A tagtársaságok szintén aktívan közreműködnek az EONS Hírlevél anyagának összeállításában, oly módon, hogy elküldik beszámolójukat a helyi konferenciákról, vagy oktatási, kutatási projektjeikről.

JUTALMAK, DÍJAK

Az EONS örömmel fogadja az onkológiai ápolás tudományának és művészetének fejlesztését célzó, magán-személyek vagy szervezetek által tett felajánlásokat, az általa alapított különböző díjak és támogatások finanszírozása érdekében. Ezen díjak fajtája és alkalmazási területe az utóbbi években folyamatosan bővült, jelenleg a következőkből áll: a „Legkiválóbb Betegoktató” díja, a „Legjobb Kezdő Kutató” díja, „Kitüntetett Érdemrend”, a „Klinikai Gyakorlat Kiválósága”, az „Ápolási Management Érdeme”, és a „Legkiválóbb Oktató” díja. A díjak finansziális háttérét általában egy harmadik fél biztosítja.

EONS PROJEKTEK

Európai társaságként célul tűzi ki, hogy a különböző általa kibocsátott dokumentumokat minél több európai nyelvre lefordítsa, amely tetemes költséget jelent. Sok fontos projekt kifejlesztésére és megvalósítására volt lehetőség az utóbbi években (TITAN, NOEP, TARGET, BONE, SPEAK UP, BREATHE), valamint két jelentős kurzus kialakítására is sor került: „Az onkológiai ápolástudomány alapjain túl”, valamint az „Időskori daganatos betegek” ellátása tanmenetek kihirdetésére. Az „Írányelveink eszközrendszere” című kurzus indítványozására 2007-ben került sor és további fejlesztések várhatók a jövő hónapban.

– BONE (Bisphosphonates Oncology Nurses Education) elnevezésű program: egy társkezdemenyezés a ROCHE-sal, mely segít az onkológiai ápolóknak megtalálni és elsajátítani a legmegfelelőbb gyógymódot,

- valamint tanácsokat adni a metasztatikus csontszindrómában (MBD) szenvedő betegek számára. Egyéni oktatással próbálják segíteni az ápolói gyakorlatot az ápolók MBD-vel kapcsolatos tudatosságának növelése érdekében, miközben további információt szolgáltatnak az MBD bisphosphonatos terápiás lehetőségeivel kapcsolatban.
- SPEAK UP: európai kezdeményezésű program, mely segít az onkológiai ápolók ismeretein keresztül a daganatos betegeknek megküzdeni a kemoterápia által okozott hányinger, hányás tünetegyüttesével (CINV). Az oktatási program célja az ápolók és betegek közötti kommunikáció előmozdítása, mely által könnyebben található meg a CINV által okozott tünetek csökkentésére.
 - NOEP (Táplálkozás az Onkológiában – Oktató Program): célja, hogy minden európai onkológiai ápolót felkészítsen a daganatos betegek táplálására vonatkozó alapvető ismeretekkel, bemutassa, hogy miként tudnak az ápolók és dietetikusok a leghatékonyabban együtt dolgozni a daganatos betegeknek nyújtható maximális táplálkozásbeli ellátás megvalósítása érdekében.
 - A TARGET projekt segít megértenünk az epidermális növekedési faktor receptor (EGFR) szerepét és fontosságát a rák gyógyításában.
 - A TITAN a trombocitopénia, anémia és neutropénia kezelésére irányuló olyan oktató programcsomag, amelyet aligha kell bemutatnunk. Európa 21 országából több mint 2000 ápoló vett részt ezen a kurzuson, melynek köszönhetően a TITAN ma már világszerte ismert lett az AMGEN támogatásával.
 - BREATHE: légzési elégtelenséggel foglalkozó oktatóprogram. Ez a projekt megállapítja azon onkológiai ápolók oktatási/továbbképzési szükségleteit, akik közvetlenül foglalkoznak a rák előrehaladása következtében fellépő akut vagy palliatív légzési tünetekkel. A tüdőmetasztázis az egyik legfőbb oka a daganatos betegek gyötrelmeinek követve a rák kiújulását és progresszióját. A nehézlégzés, vérköpés és a csuklás igen gyakori problémát okozó tünetek. A kutatók kimutatják, hogy hiányosságok állnak fenn ezen alapvető légzési tünetek megértésével kapcsolatban.

A TELJES JOGÚ EONS TAGSÁG ELŐNYEI

- egy óriási méretű európai szervezethez való tartozás onkológiai ápolók, szervezetek és intézmények körében

- lehetőség a jövő onkológiai ápolásának befolyásolására, alakítására Európában
- kedvezményes részvételi díjak az Európai Klinikai Rákkongresszusra (ECCO), valamint a Tavaszi Kongresszusra (EONS Spring Convention) (a teljes jogú tagoknak)
- mérsékelt előfizetői díjak a European Journal of Oncology Nursing (EJON) folyóirat megrendelésénél
- térítésmentes példányok az EONS Hírleveléből
- az EONS vezetését is a teljes jogú tagjai látják el (1).

A TELJES JOGÚ TAGOK KOMPETENCIÁI

- ajánlani, megválasztani és visszahívni az igazgatóság tagjait
- jóváhagyni az igazgatóság által indítványozott stratégiai tervzeteket
- jóváhagyni a szervezeti változásokat
- elfogadni a pénztáros által ismertett költségvetést
- felterjeszteni és megválasztani a jutalomra, díjazásra jogosultakat
- ajánlani és megválasztani a Társaság tiszteletbeli tagjait
- megállapítani a tagság éves díját
- feloszlítani a Társaságot

A Társaság fő nyelve az angol, de mindent megtesznek, hogy minél több európai nyelvre is lefordíttassák dokumentumaikat, valamint tolmácsszolgáltatást biztosítsanak a különféle oktatási rendezvényeken, eseményeken.

További EONS-t érintő információ érdekében kapcsolatba léphet a szerzőkkel és az EONS titkárságával (eons.secretariat@skynet.be). Az EONS weboldalát (www.cancerworld.org) rendszeresen frissítik, mely ezáltal kiváló információforrásként szolgál a Társaság tevékenységei, vagy más érdekes onkológiai témájú anyagok megismeréséhez (2, 3).

IRODALOM

1. Avramucz Cs. A Magyar Onkológusok Társasága Szakdolgozói Szekció megalakulásának szükségessége, célja, törekvései. Magyar Onkológia 52: 105–108, 2008
2. Foubert J. EONS 2007 Ready for the challenges ahead. Előadás: Magyar Onkológusok Társasága XXVII. Jubileumi Kongresszusa Budapest 2007. 11. 8–10.
3. www.cancerworld.org/eons